

לבד במערכה הבאה: הלקחים שישראל חייבת להפיק מהמלחמה עם איראן

30.06.2026 | ד"ר לימור נובל | written by

חתימת מזכר ההבנות בין איראן לארצות הברית מסמלת עבור ישראל את נקודת הסיום הרשמית של מבצע "שאגת הארי", אך לא את סיום העימות עם איראן. למעשה, מדובר בנקודת הפתיחה של המערכה הבאה ¹ שנראית כיום בלתי נמנעת. הפעם, ישראל חייבת להיערך אליה מתוך הנחה שבשעת מבחן היא עלולה להידרש להתמודד לבדה.

סביר להניח כי תקופת המשא ומתן בת 60 הימים שנקבעה לצורך גיבוש הסכם קבע תוארך פעם אחר פעם, לפחות עד לאחר בחירות האמצע בארצות הברית בנובמבר 2026. תקופת הביניים הזו מעניקה לישראל חלון הזדמנויות חשוב: להפיק לקחים מהמערכה האחרונה, לנצל הזדמנויות ולהיערך לעימות הבא מול איראן ² שלא יהיה דומה לקודמיו.

אחד הלקחים המרכזיים נוגע לכוח הסחיטה האיראני באמצעות מיצרי הורמוז. האתגר של מדינות האזור והמערב הוא להפוך את האיום הזה מנכס אסטרטגי משמעותי למטרד שניתן להכילו. ככל שיותר נפט וגז יוזרמו דרך צינורות ומסופי יצוא שאינם תלויים במפרץ הפרסי, כך יקטן כוח המיקוח של איראן. כבר כיום קיימות חלופות, אולם הרחבת התשתיות הסעודית והאמירטית ופיתוח מסופי יצוא נוספים בים האדום ובים הערבי ידרשו זמן ³ בין שנה לשלוש שנים לפחות ⁴ ולכן אינם מספקים פתרון מידי. לקח נוסף עבור ישראל הוא הצורך בהגדלת העצמאות בתחום החימושים ובהפחתת התלות בסיוע הביטחוני האמריקאי. המשוואה פשוטה: ככל שהתלות גדולה יותר, כך מצטמצם חופש הפעולה האסטרטגי והמדיני.

יחד עם זאת, אין להסיק מכך שעל ישראל לבחור בין עימות עם וושינגטון לבין כניעה לתכתיביה. השותפות עם ארצות הברית היא נכס אסטרטגי ובין שני הקצוות הללו קיים מרחב תמרון רחב. ממשלת ישראל ידעה בעבר לנהל מחלוקות עם ממשלים אמריקאיים שונים, בהם ממשלי אובמה וביידן, מבלי לפגוע בברית האסטרטגית והסכם ההבנות שנחתם מול ממשלת לבנון בסוף השבוע האחרון הוא דוגמה טובה לכך. חשוב להבין שאיראן עושה שימוש בחיזבאללה לא רק כפרוקסי שלה, אלא גם כאמצעי ליצירת מתיחות ומשברים ביחסי ישראל-ארה"ב. כאשר ברור שמשבר כזה משרת את האינטרסים של טהרן, על ישראל להימנע מלספק לה את ההישג הזה ולכן התמרון המדיני שהוביל להסכם ההבנות הוא חיובי גם בשל העובדה שנחתם בתיווך אמריקאי וגם בשל העמידה על האינטרסים הביטחוניים החיוניים של ישראל בבידול הזירות והישארות ברצועת ההגנה הקדמית.

חשוב לזכור כי בשלב זה מדובר במזכר הבנות בלבד, ולא בהסכם סופי בין ארה"ב לאיראן. המציאות הפוליטית בארצות הברית עשויה להשתנות לאחר בחירות האמצע, והתמונה הכוללת

עוד רחוקה מלהיות ברורה. ישראל צריכה לפעול בשני מסלולים במקביל: לנסות להשפיע על קווי היסוד של ההסכם העתידי, בעיקר בסוגיית הגרעין, ובמקביל להיערך גם לאפשרות שייווצר הסכם שאינו משרת את האינטרסים הביטחוניים שלה. במסגרת זו, המערכה החשאית להחלשת המשטר האיראני ולערעור יציבותו צריכה להימשך.

לצד האיומים, התקופה הקרובה טומנת בחובה גם הזדמנויות. החשש המשותף מפני איראן עשוי לאפשר העמקת שיתופי פעולה ביטחוניים, כלכליים ואנרגטיים עם מדינות המפרץ. מהלכים כאלה ישרתו את האינטרסים של ישראל, ובו בזמן יתכתבו עם רצונו של הנשיא טראמפ לרשום לזכותו הישגים מדיניים במזרח התיכון. לבסוף, ישראל יכולה לנצל את חלון הזמן שנוצר כדי לקדם את יעדיה בזירת עזה, כל עוד מוקד תשומת הלב האמריקאי והבינלאומי ממשיך להיות מופנה לעבר איראן ולבנון. מבחינת ישראל, ההסכם המתגבש בין וושינגטון לטהרן אינו סוף הסיפור. הוא לכל היותר הפסקה בין מערכות.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 29 ביוני 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.